

สาขาที่ 7 สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ส่วนที่ 2 การประเมินตามหลักเกณฑ์ความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา 100 คะแนน

1. ความรู้ที่จำเป็นในสาขาที่คัดเลือก (20 คะแนน)

กรณีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ประกอบด้วย

1.1 ความรู้ที่จำเป็นในสาขาที่คัดเลือก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✕ หน้าข้อความต่อไปนี้

- 1. เมื่อเจ็บป่วย การรักษาตนเองหรือการพึ่งแพทย์พื้นบ้านยังมีความสำคัญต่อคนไทยโดยเฉพาะในชนบท
ที่ห่างไกลสถานบริการของรัฐ
- 2. ยาสมุนไพรที่ปลอดภัย ปลอดภัย ทั่วร้อน ได้พอ ๆ กับยาแผนปัจจุบันที่รู้จักกันคืออย่างแพร่หลาย ได้แก่
สมุนไพรฟ้าทะลายโจร
- 3. ข้อเสียของยาสมุนไพร คือหมอโบราณหากไม่มีคุณธรรม มักจะผสมสเตียรอยด์ ทำให้เป็นโทษกับผู้ป่วยได้
- 4. สมุนไพรที่ใช้รักษาอาการแพ้ยาฆ่าแมลงจากการออกไปฉีดยาฆ่าแมลง คือ ใบรางจืดเถาต้ม น้ำดื่ม
- 5. อาการท้องอืดท้องเฟ้อในเด็กท่านสามารถนำไปกระเพาะแดงต้มน้ำดื่มรักษาอาการได้
- 6. สมุนไพร ชุมเห็ดเทศ มะขามแขก ชีเหล็ก แก้อาการท้องผูกไซหรือไม
- 7. ประโยชน์จากการประคบสมุนไพร คือ ช่วยให้เนื้อเยื่อพังผืดยึดตัวออก ลดอาการปวดบวม
- 8. วิธีการนวดที่ถูกต้อง ควรระวังการนวดบริเวณข่าหู ไม่ควรนวดรุนแรง เพราะจะทำให้ต่อมน้ำเหลือง
อักเสบ หรือปากเปื่อยได้
- 9. การดื่มน้ำมาก ๆ การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี การกินอาหารตามธาตุ กินอาหารที่ไม่แสลงกับโรค การนั่ง
สมาธิ การฟังดนตรีเพราะ ๆ อยู่ในแสงสว่างที่สบายตา เป็นวิถีดูแลสุขภาพแบบวิถีธรรมชาติบำบัด
- 10. เมื่อลูกตัวร้อนจัด วิธีคลายความร้อนในตัวให้ลูกกระทำได้ก่อนไปพบหมอ คือ นำผ้าชุบน้ำเช็ดตัว
ให้ลูกเพื่อป้องกันการชัก

- 1.2 ความสามารถเฉพาะด้าน
- นวด
 - สมุนไพร
 - หมอพื้นบ้าน
 - หมอแผนไทย

กรณีความสามารถเฉพาะด้านของแต่ละพื้นที่ที่เสนอเข้ารับการคัดเลือก ให้คณะกรรมการในพื้นที่เป็นผู้จัดทำแบบทดสอบความรู้ที่จำเป็นเฉพาะโรคที่เข้ารับการคัดเลือก

2. ความสามารถของ อสม. ในการถ่ายทอดความรู้ทางเทคนิคและการบริหารจัดการ เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ (20 คะแนน)

ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางเทคนิค

- 2.1 กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้
☐ ไม่ครอบคลุม	☐ ครอบคลุม
@ กลุ่มทั่วไป	☐ ไม่ครอบคลุม ☐ ครอบคลุม
@ กลุ่มผู้ป่วย	☐ ไม่ครอบคลุม ☐ ครอบคลุม
@ กลุ่มเสี่ยง	☐ ไม่ครอบคลุม ☐ ครอบคลุม

- @ กลุ่มเด็กและเยาวชน ไม่ครอบคลุม ครอบคลุม
- @ กลุ่มผู้ขาดโอกาส ไม่ครอบคลุม ครอบคลุม
- @ กลุ่ม อสม.และผู้นำชุมชน ไม่ครอบคลุม ครอบคลุม

แผนการถ่ายทอดความรู้ที่เข้าถึงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

- ไม่มี มี ระบุ

2.2 สารที่ถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ

@ การส่งเสริมสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการ ระบุชื่อเรื่อง/สารที่ให้

@ การป้องกันโรค / ภาวะแทรกซ้อนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการ ระบุ

@ การฟื้นฟูสภาพในกลุ่มผู้ป่วยและผู้ด้อยโอกาส ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการ ระบุ

@ บทบาทของประชาชนและพฤติกรรมที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการ ระบุ

2.3 วิธีการและเครื่องมือในการถ่ายทอดรู้ ข้อมูล ข่าวสาร

2.3.1 การมี/แสวงหาช่องทาง/วาระ/โอกาสในการถ่ายทอด

- ไม่มี / แสวงหาช่องทาง / วาระ / โอกาส ในการถ่ายทอด

- มี / แสวงหาช่องทาง / วาระ / โอกาส ในการถ่ายทอด

2.3.2 ใช้สื่อในการถ่ายทอด

- ไม่ใช้ประโยชน์จากสื่อชุมชน ใช้ประโยชน์จากสื่อชุมชน ระบุ

- ใช้สื่อต่างๆ ระบุ

- สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ IT

- สื่อมวลชน สื่อประสม

ลักษณะวิธีการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้

@ การบอกกล่าวทั้งรายบุคคล / รายกลุ่ม

- ไม่ใช่ ใช้ ระบุความถี่และจุดเด่นจุดด้อย.....

@ ผ่านสื่อ / เทคโนโลยีในชุมชน

- ไม่ใช่ ใช้ ระบุความถี่และจุดเด่นจุดด้อย.....

@ เวทีประชุม / ประชาคม

- ไม่ใช่ ใช้ ระบุความถี่และจุดเด่นจุดด้อย.....

@ การจัดกิจกรรมรณรงค์ตามปฏิทินสาธารณสุข

- ไม่ใช่ ใช้ ระบุความถี่และจุดเด่นจุดด้อย.....

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรณรงค์

- ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์
- ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- ดำเนินการเองโดยบทบาทหน้าที่ของชมรม ฯ

2.4 สร้างและพัฒนาศูนย์การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้ของชุมชน

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการ ระบุ

2.5 ประสิทธิภาพการถ่ายทอด

2.5.1 แสวงหาและใช้ข้อมูลทางวิชาการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในพื้นที่ เพื่อการถ่ายทอด

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการ ระบุ

2.5.2 มีแฟ้มเอกสาร/ข้อมูล/สื่อ เพื่อการถ่ายทอด/ปรับให้เป็นปัจจุบัน

- ไม่มี มี ระบุ

2.5.3 เป็นแกนนำ/สร้างพัฒนาทีมงานในการถ่ายทอด ไม่เป็นแกนนำ เป็น ระบุ

2.5.4 มีแผนการถ่ายทอด/ปฏิทินถ่ายทอด ไม่มี มี ระบุ

2.5.5 ถ่ายทอดได้ฉับไว / ทันการณ์ ไม่ฉับไว/ทันการณ์ ฉับไว/ทันการณ์

2.5.6 การถ่ายทอดเข้าถึงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ไม่เข้าถึง เข้าถึง

2.5.7 สามารถผลักดันให้เป็นนโยบายสาธารณะและนโยบายของท้องถิ่น

- ไม่สามารถผลักดันเป็นนโยบาย สามารถผลักดันเป็นนโยบายได้

2.6 ประสิทธิภาพการถ่ายทอด

2.6.1 มีการทำงานเป็นทีม และเครือข่ายมีส่วนร่วม

- ไม่มี มี ระบุ

2.6.2 มีการระดมทุน/งบประมาณ และบริหารจัดการที่ดี (มีแผน / มีกรรมการ / มีการประเมินผล)

- ไม่มี มี ระบุ

2.6.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / องค์กรชุมชน ให้การสนับสนุน

- ไม่ให้การสนับสนุน เพราะ ให้การสนับสนุน ระบุ

2.6.4 ชุมชนรับรู้สถานการณ์/ปัญหาของตนเอง

- ไม่มีการรับรู้ มีการรับรู้ ระบุ

2.6.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันดำเนินการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา

- ไม่มีส่วนร่วม มีส่วนร่วม ระบุ

2.6.6 มีการประเมินผล / สรุปบทเรียน ด้านการถ่ายทอด

- ไม่มี มี ระบุ

2.7 ได้รูปแบบการพัฒนาการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับพื้นที่ / สถานการณ์ / ปัญหา

- ไม่มี มี ระบุ

2.8 มีการขยายผลรูปแบบการถ่ายทอดสู่การสร้างพลังชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

- ไม่มี มี ระบุ

- 2.8.1 มีการสร้างมาตรการทางสังคมโดยชุมชน ไม่มี มี ระบุ
- 2.8.2 ได้รับหรือมีการพัฒนาทักษะด้านการถ่ายทอดแก่ทีมงาน ไม่มี มี ระบุ.....
- 2.8.3 มีการผลิตสื่อชุมชน / ใช้สื่อชุมชน ไม่มี มี ระบุ
- 2.8.4 มีการประเมินผลสื่อชุมชน ไม่มี มี ระบุ
- 2.8.5 จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง ไม่มี มี ระบุ

ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ

- 1) ให้ระบุหรืออธิบายวิธีการที่จะทำให้ **“ชุมชนมาเป็นเจ้าของเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ”** ร่วมกันได้
- 2) ให้ระบุหรือแสดงกระบวนการ วิธีการสร้างให้คนในชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้อง **ได้เรียนรู้**ว่าการส่งเสริมสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพและการอนุรักษ์ฯ เกิดขึ้นได้อย่างไร บุคคล ครอบคลุม ชุมชน มีส่วนได้ ส่วนเสียและมีความเสี่ยง อย่างไร
- 3) ให้ระบุหรือแสดงกระบวนการ วิธีการในการทำให้กลุ่มอื่นในชุมชน(มากกว่า อสม.) **ได้เข้ามาร่วมคิดร่วมทำ** เรื่องการแพทย์แผนไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพและสนับสนุนการดำเนินงานได้
- 4) ให้ระบุหรือแสดงกระบวนการ วิธีการในการบรรจุเรื่องการแพทย์แผนไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพเข้าสู่การสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรภายนอก

3. การปฏิบัติตัวของ อสม. ในส่งเสริมสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ (20 คะแนน)

3.1 การปฏิบัติตัวเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับตนเองและสมาชิกในครอบครัว

@ การตรวจสุขภาพประจำปี

- ไม่ได้ตรวจ ได้ตรวจ

@ การมีโรคประจำตัว (โดยกำเนิด / การมีพฤติกรรมสุขภาพไม่ถูกต้อง)

- ไม่มีโรคประจำตัว แสดงหลักฐาน มีโรคประจำตัว ระบุ

@ การส่งเสริมสุขภาพ

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการระบุ

@ การป้องกันโรค

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการระบุ

@ กิจกรรมที่ทำร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว

- ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการระบุ

3.2 กิจกรรมในครอบครัว เพื่อการส่งเสริมสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

- @ กิจกรรมในครอบครัว ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการระบุ

- @ การผลิต / การปลูก ไม่ได้ดำเนินการ ดำเนินการระบุ

4. กิจกรรมของ อสม. เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ (20 คะแนน)

- 4.1 สถานการณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพในหมู่บ้านและชุมชน (ประเมินความสอดคล้องระหว่างปัญหา กับกิจกรรมการแก้ไขปัญหา)

@ สามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (มีข้อมูลและสถานการณ์สนับสนุน)

ไม่สามารถระบุปัญหาได้ ระบุปัญหาได้

@ มีแผนงานโครงการแก้ไขปัญหา

ไม่มี มี ระบุ

@ การระดมทุนจากภายในและภายนอกหน่วยงานในการแก้ไขปัญหา

ไม่มี มี ระบุ

@ การใช้เทคโนโลยีชุมชน / ภูมิปัญญาภายนอกหน่วยงานในการแก้ไขปัญหา

ไม่มี มี ระบุ

@ กิจกรรมที่ดำเนินการที่เป็นรูปธรรมชัดเจนสามารถวัดผลได้

ไม่มี มี ระบุ

@ การประเมินผลการดำเนินงาน / การเผยแพร่ความรู้ / การจัดการความรู้

ไม่มี มี

4.2 กิจกรรมที่ อสม. ทำเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

@ ระบุกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนพร้อมเอกสารอ้างอิงที่เป็นรูปธรรม

ไม่มี มี ระบุ

@ ระบุกิจกรรมในการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ไม่มี มี ระบุ

@ ระบุกิจกรรมหรือวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมในการปรับพฤติกรรมของประชาชนและสร้างจิตสำนึก ของประชาชนและชุมชน ตลอดจนบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ไม่มี มี ระบุ

4.3 กิจกรรมในการให้บริการด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ระบุ

4.4 กิจกรรมในการพัฒนา / สร้างเครือข่ายการทำงาน ระบุ

4.5 การเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ไม่เป็นศูนย์การเรียนรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

เป็นศูนย์การเรียนรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบุ

อื่นๆ ระบุ

5. ผลงานความสำเร็จและสิ่งที่ภาคภูมิใจที่เป็นรูปธรรมเด่นชัดในสาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพให้ยกตัวอย่างให้ชัดเจนอย่างน้อย 1 กิจกรรม (20 คะแนน)

@ ที่มาของปัญหา อ้างอิงข้อมูลและสถานการณ์

@ จุดหมายปลายทางของการดำเนินกิจกรรม

@ การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ระบุบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย

@ ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

ผลงานการแก้ไขปัญหา ใน 3 ด้านเป็นอย่างน้อย ได้แก่

1) การแก้ไขปัญหาของชุมชนและการเฝ้าระวังชุมชน

ไม่มี มี ระบุพร้อมแสดงหลักฐาน

2) การแก้ไขปัญหาด้านผู้ป่วย ด้วยการไม่เพิ่มหรือลดจำนวนผู้ป่วย

ไม่มี มี ระบุพร้อมแสดงหลักฐาน

3) การแก้ไขปัญหาในกลุ่มเสี่ยง

ไม่มี มี ระบุพร้อมแสดงหลักฐาน

4) การสร้างระบบสื่อสารข้อมูล เพื่อการเฝ้าระวังของชุมชน

ไม่มี มี ระบุพร้อมแสดงหลักฐาน

ผลงานเชิงประจักษ์ ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตตามจุดหมายปลายทาง ตลอดจนการ

ได้รับรางวัลจากหน่วยงาน องค์กรต่างๆทุกระดับ โปรตรระบุพร้อมแสดงหลักฐาน

.....

@ ผลงานดีเด่นที่ภาคภูมิใจ.....

@ แนวทางการธำรงความยั่งยืนของกิจกรรม

@ แผนงาน / โครงการที่จะดำเนินงานต่อไปในงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

.....

@ ระบบส่งต่อการพัฒนาหรือการสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านภูมิปัญญา

ท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ไม่มี มี ระบุพร้อมแสดงหลักฐาน
